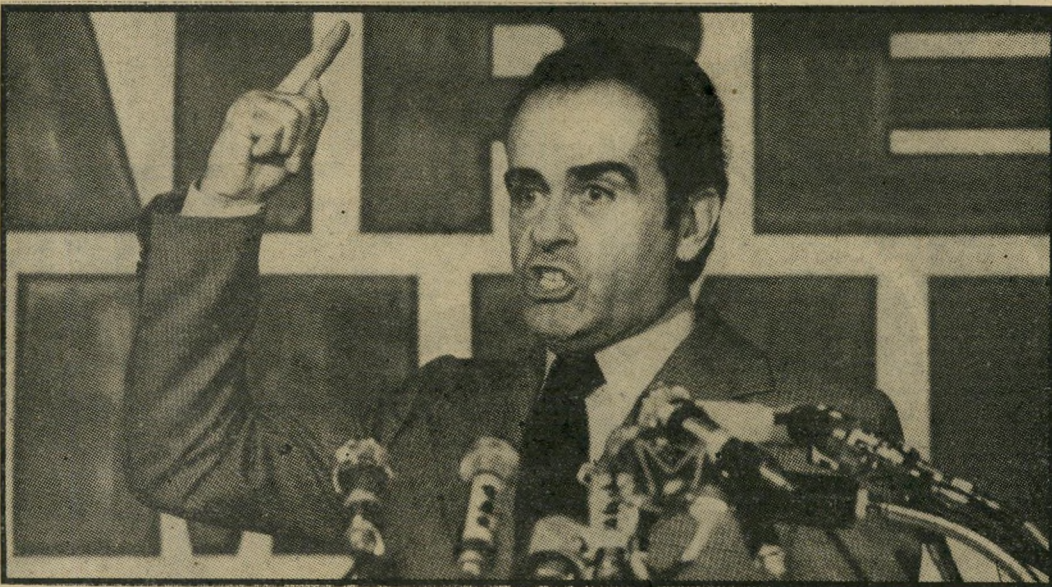

צרפת: המיצעד הארוך של מארשה

קומוניסט מארשה
פראג לא בסדר, כאבול כן בסדר

הודו: סאנו'י גאנדי ממשיך להשתולל

ותיקי מפא"י מספרים שאחד מפעילי המיפלגה ניגש פעם בהתרגשות רבה לשרי-החינוך המנוח, זלמן ארן, וסיפר לו בהתלהבות: "ברוך אתה, בית-המישפט העליון זיכה אותי סוף-סוף מאשמת שוחד". ארן חייך בסלחנות ואמר: "מעניין מאד, אותי לא זיכו אף פעם!" בני משפחת גאנדי, לעומת זאת, זוכים לאחרונה בזיכויים סיווגיים. ניצחונה של אינדירה גאנדי בבחירות הכלליות בהודו, לפני שלושה שבועות, חילץ אותה ואת בנה, סאנג'יי, מהרשעות במעשי-שחיתות חמורים שביצעו. סאנג'יי, שנבחר שוב לפרלמנט, אחרי כישלונו מלפני שנתיים, לא איבד מחוצפתו הרגילה. הוא ותומכיו עושים הכל כדי לנקום בפקידים ובשופטים ש"רדפו" אותם בעבר. אינדירה אמנם הבטיחה, בעת מסע-הבחירות, שלא לפגוע במתנגדיה הפוליטיים. אך עתה היא מנצלת את מצב-החירום באיזור, ואת המתחות הרבה בגבול הפאר-קיסטאני למיצע-טיהור נרחב נגד אויבים אמיתיים ומדור-מים. משקיפים מספרים שקבינט-המיטבח החשאי שלה

תמיכת מיטראן בסובייטים פגעה במוראל ובהשפעה הממשית של השמאל בתוך המיפלגה הסוציאליסטית הצר-פתית. כוחו של מיטראן ירד, ועלה מישקלו של מישל רוקאר, התומך בבניית כוח סוציאליסטי עצמאי לפני כל שיתוף-פעולה עם הקומוניסטים. אנשי שמאל צרפתים רואים בעמדתו של רוקאר תכסיס, שנועד לשנות את האוריינטציה של המיפלגה לכיוון שיתוף-פעולה עם המרכז. **יושר מפקפק וכוזרים.** אין ספק שמארשה פגע ביכולתו של השמאל להתגבש נגד הימין ונגד הנשיא ואלרי ז'סקאר-ד'סטאן. הנשיא מגלה עתה ביטחון עצמי מחודש, חרף הפגיעה באמינותו והפירסומים הרבים על יושרו האישי המפוקפק.

למרות ההתנגדות הנזוה של הלובי החזק לשמירת אי-כוחה הסכיבה, מבסס ד'סטאן את כל מדיניות-האגרוניה שלו על הכוח הגרעיני. עד כה הושלמו בצרפת 19 כורים גרעיניים, 16 נמ-צאים בבנייה ועוד 49 בתיכנון לעשור הבא. עד 1985 תפיק צרפת 55 אחוז מצריכתה-החשמל שלה מכוח גרעיני. המישטר של ד'סטאן מרחיק את צרפת מכל סיכוי לפתור בעיות חברתיות ולקדם את המציאות החדשה, הנוצרת באירופה בשנות ה-80. ז'ורז' מארשה, שהחליט לשוב לגוש הסובייטי, גרם לכיחסים קשה מאד באחדות השמאל. יתכן שהוא יתקל בהתנגדות עזה גם במיפלגה הקומוניסטית הצרפתית, שהי-תה, בי-15 השנים האחרונות, אמונה על קו עצמאי.

תמיכתו הבלתי-מסוייגת של מנהיג המיפלגה הקומוניסטית הצרפתית, ז'ורז' מארשה, בפלישה הסובייטית לאפגניסטאן הדהימה את השמאל הצרפתי. אחרי שנים רבות של שיתוף פעולה הדוק, אך בעייתי, בין הסוציאליסטים והקומוניסטים, מסתמן עתה קרע פור-ליטי ואידיאולוגי עמוק, שיתרום רבות לחיזוק שילטון הימין והמרכז בצרפת.

לא כל נימוקיו של מארשה הם מופרכים או מצוצים מהאצבע. המנהיג הקומוניסטי הצרפתי טען שברית-המועצות פעלה באפגניסטאן כדי למנוע את היתרונות האסטרטגיים שהשיגה ארצות-הברית בדרום-מערב אסיה. ברית-המועצות, אומר מארשה, לוחמת בכוחות פיזיים דליים באיזור מפגר. בכך נעוץ ההבדל בין המעורבות הצבאית הסובייטית-באפגניסטאן לבין הפלישה לצ'כוסלובקיה הקומוניסטית ב-1968. (מארשה עדיין מגנה את ברית-המועצות בכל הנוגע להדחת אלכסנדר דובצ'ק.) כותלי-המויזרה מתמוטטים. לצד נימוקים אלה מגבב מארשה גם טיעונים תעמולתיים, המסלפים בודעין את המציאות. מטעמים אידיאולוגיים ברורים מכחיש המנ-היג הקומוניסטי הצרפתי את העובדה, שברית-המועצות פגעה ברבינות אפגניסטאן. גם תיאור אפגניסטאן של חאפז-אללה-אמין הסופר-ראדיקלי, כמדינה הנשלטת על-ידי כוחות אימפריאליסטיים הוא מגוחך.

אפילו משקיפים המסוגלים לעכל את צעדה של ברית-המועצות, כחלק ממישקל-הכוח המעצמתי במערכת בינ-לאומית רב-קוטבית, לא יוכלו לקבל את ההכשר האידיאולוגית של מארשה. בפעם הראשונה מאז תחילת שנות ה-60 מצאה ברית-המועצות את עצמה מבודדת בעצרת האו"ם. בהדרגה מתברר למנהיגים קומוניסטיים רבים שהפלישה הייתה לא רק חטא, אלא גם מישגה חמור. כך הגיבו גם כל המיפלגות האירוקומוניסטיות במערב, חוץ מהצרפתית. צעדו של מארשה מעורר דאגה חמורה בקרב המנהיגים הקומוניסטיים באיטליה ובספרד. הם חו-שים, ובצדק, משבירת החזית האירוקומוניסטית, שהגיעה להישגים מרשימים באירגון, בחשיבה-מחדש על יסודות המרכסיום ובהתקרבות מרשימה לכוחות סוציאליסטיים ראדיקליים.

מנהיג המיפלגה הקומוניסטית האיטלקית, אנריקו ברי-לינגר, לא מסתיר את מורת-רוחו מהמפנה במדיניותה של המיפלגה-האחות הצרפתית. אמנותם של האירוקומוניסטים תלויה בעצמאותם המוחלטת ממדיניות-החוץ הסובייטית, גורס ברלינגר. האיטלקים והספרדים חוששים גם מהתמוטטות המערכת המסועפת של הקשרים, שנוצרו בין האירוקומוניסטים לבין יוגוסלביה. הודעותיו של מארשה עם מוסקבה עלולה לפגוע בלגטימיות של "הדרך העצמאית לסוציאליזם", שהפכה לכוח-המיזרח של הקומוניזם המערב-אירופי.

אך התוצאות הממשיות ממדיניותו החדשה של מארשה תורגשנה בראש ובראשונה בצרפת עצמה. השמאל הסוציאליסטי בצרפת, התומך בפרנסואה מיטראן, עיבד תוכנית רעיונית ומעשית מקיפה, המבוססת על שיתוף-פעולה הדוק עם הקומוניסטים בחזית עממית שמאלית. יש בתוכנית יסודות מרכסיסטיים ראדיקליים, המתבססים במידה לא-מעטה על הנסיון היוגוסלבי בשיתוף פעולים בניהול מפעלים מולאמים.

מכין רשימות שחורות לקראת מעצרים המוניים, שיעלו בהיקפם על כל מה שהתרחש בתקופת חוקי-החירום שלה, באמצע שנות ה-70. **ד"ש ופלוגות-פער.** סאנג'יי גאנדי אינו מסתפק בהכנות אלה. הוא דואג למינוי נאמניו לתפקידים בכירים בממשטה ובשירותי-החירום. השבוע מונה נאשם ברצח פוליטי, שזוכה מחמת הספק, לתפקיד מפקד-המישטרה בניידלהי. ליודעי דבר אין ספק בכישוריו של המפקד החדש. הוא חבר ותיק בכנופיית סאנג'יי גאנדי. לגאנדי הצעיר לא די בטיהור המנגנון הציבורי. הוא הקים לעצמו סיעה מיוחדת בפרלמנט ההודי, המשתקה באורח פסי את נציגי האופוזיציה, בטקטיקות טיפוסיות של פלוגות-הסער הנאציות. סאנג'יי ותומכיו פשוט צור-חים ומשתוללים בכל פעם שיריב פוליטי זוכה ברשותי-הדיבור. כתב סאנדי טיימס בהודו מציינ שפעילותו של סאנג'יי מערערת את אמונתם של ההודים בתהליך הדמוקרטי. אחרי פשיטת-הרגל המוחלטת של ד"ש ההודית, הלוק דאל והגאנאטה, אין תקווה רבה לשינוי בהודו. סימן מעניין הוא התחזקותה של המיפלגה הקומוניסטית בבנגל, העוינת את אינדירה וסאנג'יי גאנדי, חרף מדי-ניות-החוץ הפרו-סובייטית שלהם.

קאריקטורה אנטי-שמית?

מאז השואה, חשש המערב מביקורת כלפי היהודים, שמא תתפרש כנאטי-שמיות. התנהגותה של ממשלת-ישראל כלפי הפלסטינים

וגיוס יהדות-העולם לעזרת מדיניות-החוץ מוטעית פוג-עים קשות בטאבו הזה. בניו-יורק טיימס מאן הבריטי מופיעה קאריקטורה זו, שאפיינה כימעט אנטי-שמית. אלא שכתבת השבועון בארצות-הברית, קלאודיה רייט, היא סוציאליסטית ואנטי-גזענית מושבעת. הקאריקטורה מעטרת כתבה מרתקת של רייט על הלחץ הרב שמפעילה ישראל על הבית-הלבן ועל הסטייט-דפארטמנט, כדי שאלה ינקטו מדיניות אנטי-פלסטינית. בין השאר מאשימה רייט את ישראל בהפעלת לחץ על מישרד-החוץ האמריקאי למנוע אשר-רות-כניסה מפלסטינים, הרוצים לבקר בארצות-הברית. לדברי הכתבת, משתף המוסד הישראלי פעולה עם האף-בי-אי, במטרה לעבור על רשימות מבקרים ומבקשי-אשרות ערביים. מחלקת ההגירה האמריקאית מבטלת אשרות כניסה לפלסטינים, שהמוסד רואה בהם תועמלנים, "אנטי-ציוניים". מיקרים מסובכים יותר נמ-רים לליגה נגד השמצה, של בני-ברית, הפועלת למניעת מסע-הסברה של אש"ף בארצות-הברית. הממשלה האמריקאית משתפת פעולה עם מוסדות יהודיים עד לגבול האבסורד. השבוע מתברר בשי-קאנו עירעורו של זיאד אבו-עייזן, איש אש"ף שיש-דאל מבקשת את הסגרתו בעוון מעשי הבלה. מישרד-המישפטים החליט שעירעורו של זיאד יוגש דווקא לשופט ג'וליוס הופמן. הופמן, בן ה-84, הוא ציוני מושבע, תורם מובהק לישראל וחברי-כבוד בליגה למניעת השמצה של בני-ברית, הפעילה מאד למען הסגרתו של זיאד לישראל. להופמן ולבני-מישפחתו עסקים מסועפים בישראל, גם עם שותפים ישראלים. זיאד אינו נמנה, ככל הנראה, עם ל"ו הצדיקים. עם זאת צריך, כמובן, שהצדק לא רק ייעשה, אלא גם ייראה.